

Kalendář prevence pro muže a pro ženy

Prevence nádorových i závažných nenádorových onemocnění je v našem životě velice důležitá. Nádory i nemoci, mezi něž patří vysoký tlak, cukrovka a další, mohou probíhat dlouho bez jakýchkoliv příznaků. Podcenění prevence může zbytečně vést k předčasným úmrtím, těžkým chorobám, zdravotním komplikacím.

Prevence se vyplatí.

Hrazené pravidelné preventivní prohlídky

Celkové preventivní prohlídky každé dva roky u praktického lékaře /od 18 let/

Náplň prohlídky:

- celkové vyšetření lékařem včetně osobní a rodinné anamnézy
- kontroly očkování
- fyzikální vyšetření lékařem
- měření tlaku
- pohmat štítnice
- poslech srdce a plic
- kontrola stavu žil a tepen na dolních končetinách
- orientační vyšetření sluchu a zraku
  - onkologická prevence
  - vyšetření kůže
- při hrozícím riziku vyšetření konečníku (per rektum)
- u mužů při pozitivní rodinné anamnéze nebo při přítomnosti jiných rizikových faktorů klinické vyšetření varlat

Další vyšetření:

- vyšetření moči ve 2leté periodě
- glykémie (cukr v krvi) ve věku 18, 40, 50 ve 2leté periodě
- vyšetření cholesterolu a dalších tuků v krvi
- EKG ve 2leté periodě
- test na skryté krvácení do stolice – 1x ročně pro osoby ve věku 50–54 let, 1x za 2 roky pro osoby od 55 let

Mamografie | Foto: archiv MOÚ

Dospělí i děti mají velkou část preventivních prohlídek hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Každý z nás by měl znát jejich rozsah a zaznamenávat si přehledně účast na prohlídkách. Některá vyšetření hrazena nejsou. Předkládáme Vám návrh, jak se do prevence můžete zapojit jako samoplátce.

Výčet preventivních vyšetření je pro dospělé osoby.

Preventivní vyšetření u lékaře | Foto: archiv MOÚ

Stomatologické kontroly

1x ročně

Vyšetření chrupu, sliznic a dutiny ústní

1x ročně

Preventivní (screeningová) vyšetření tlustého střeva na základě doporučení praktického lékaře

Kolonoskopické vyšetření

prevence zhoubných nádorů tlustého střeva a konečníku pomocí kolonoskopu, 1x ročně od 50 let.

Preventivní prohlídky pro ženy

Gynekologické kontroly

každoročně od 15 let

- Komplexní gynekologické vyšetření včetně stěru z děložního čípku pro cytologické a jiná vyšetření. Při nejasném nálezu doplnění vaginálního ultrazvuku (vnitřní vyšetření pochvou).
- Nácvik samovyšetření prsů, klinické vyšetření prsů v případě pozitivního rizika rodinné anamnézy nebo jiných rizik.

Preventivní screeningová vyšetření prsou

ve 2leté periodě od 45 let

- mamografie

Pokud byl v rodině opakovaný výskyt nádorů v mladším věku, požádejte vašeho lékaře o doporučení na genetickou konzultaci. U osob, u kterých je zvýšené riziko vzniku onemocnění, se doporučuje začít s cílenou prevencí dané diagnózy o 10 let dříve, než se vyskytnul u přímého příbuzného.

Kolonoskopie | Foto: archiv MOÚ

Nehrazená, ale možná další preventivní vyšetření

Pro muže:

Preventivní kontrola prostaty

Není součástí hrazených preventivních kontrol, je však vhodné ji provádět od 50 let nebo dříve v případě, že se v rodině vyskytly nádory prostaty nebo jsou určité subjektivní potíže (porucha močení, časté nucení aj.). Prevence se provádí pomocí vyšetření **nádorového markeru PSA** v krvi, který může zvýšením hladiny signalizovat zvětšení prostaty nebo nádor prostaty. Odběr a vyšetření může zajistit praktický lékař.

Cena cca 420 Kč (včetně volného PSA)

Ultrazvuk prostaty

Vyšetření je vhodné 1x ročně.

Cena cca 540 Kč

Ultrazvuk varlat

Vhodný provádět každoročně již od mladého věku, především pokud se nádor varlat vyskytl v rodině. Samovyšetřování varlat by měl provádět každý muž pravidelně.

Cena cca 450 Kč

Endosonografické vyšetření slinivky břišní | Foto: archiv MOÚ

Další doporučení:

- Doporučujeme pravidelné samovyšetřování prsou a štítnice, jakoukoliv změnu hlásit lékaři.
- Doporučujeme koloskopii v případě bolestí břicha nejasné příčiny, poruch vyprazdňování, které dříve nebyly, jako jsou průjmy, zácpa, velké únavy a chudokrevnost a samozřejmě zjištění krve ve stolici.
- Nezapomínejte na pravidelná oční vyšetření.
- Nezapomínejte na pravidelnou prohlídku kůže, každé větší znamínko by měl raději prohlédnout lékař. Pozor na znamínka nad 0,5 cm, nepravidelné nebo syté barvy nepravidelných okrajů.

Placená preventivní prohlídka v MOÚ | Foto: archiv MOÚ

Pro ženy:

Ultrazvuk prsou

U mladých žen pod 45 let nejlépe 1x ročně. Možné začít kdykoliv. Ultrazvuk se doporučuje také u žen starších 45 let, které mají zájem o častější kontroly prsou. U opakovaného výskytu nádorů prsu nebo vaječníků v rodině je vhodná genetická konzultace.

Cena cca 800 Kč

Pro všechny:

Ultrazvuk břišních orgánů

Vhodný pravidelně v 1–2letých intervalech od jakéhokoliv věku. Může přispět k časnému nálezu nádorů ledvin, nadledvin, jater, žlučníku a žlučových cest, slinivky.

Cena cca 1100 Kč

Kolonoskopie

Ne vždy se vyplatí začít až v 50 letech. Pokud je v rodině výskyt nádorů tlustého střeva u příbuzných prvního stupně (sourozenci, rodiče, děti), vždy je vhodné začít s preventivní koloskopií minimálně 10 let před nejčasnějším výskytem onemocnění v rodině.

Cena cca 2400 Kč

Ultrazvuk štítnice

Obzvláště pokud byl nádor štítnice u příbuzných prvního stupně, je vhodné začít s prevencí o 10 let dříve, než se onemocnění projevilo.

Cena cca 450 Kč

Ultrazvuk močového měchýře

Zvláště pokud jste kuřák, nebo se nádory vyskytly u vašich příbuzných.

Cena cca 450 Kč

Rentgen plic

Pokud jste kuřák, nebo se nádory plic vyskytly u vašich příbuzných. Avšak jedná se o vyšetření s malou citlivostí a zatěžuje organismus dávkou ionizujícího záření.

Cena cca 330 Kč

Endosonografie slinivky břišní

Ultrazukové vyšetření slinivky břišní přes žaludeční stěnu přístrojem zavedeným ústy do jícnu a žaludku.

Cena cca 4300 Kč